

בני מאמינים

עלון לחזקת עגית אמן בקרב בני הנעורים

יוצא לאור על ידי ארגון בני אמונים תד 102 בני ברק

13

איר
תשע"ח

בני אמונים

מתחזקים בעניית אמן

ל"נ הרב ח"ר חיים בן ציון
הרה"ק ר' אהרן צבי מרדכי שטיין זצ"ל
(נפטר י"א אדר תשס"ג)

הלכות אמן בסדר האותיות

בעלונים הקודמים הוצגו ההלכות המתחילות באותיות א-צ: [א. ארץ
ב. בשלה, ג. גדועה, ד. דרך אגב, ה. הגיה, ו. 'אזהבה', ז. זכוי הרבים, ח.
חלק מהברכה, ט. טי, י. יתומה, כ. כהנים, ל. לא שמע, מ. מחלקת,
נ. נקיות וקבוד, ס. סמוכות, ע. עצה טובה, פ. פעמים, צ. צ' אמינים].

בעלון זה נבא שתי הלכות נוספות באותיות ק' ור':

ק. קול - יש לענות אמן בקול ברור וצלול ובדבור מתון, שלא יהיה
כמי שדומה עליו ה'אמן' כמשאל כבד (ברכות מז א וברש"י שם). העונה
אמן בקול רם זוכה למעלה רמה גבול ענין 'נפה ללב' (טו). ומקל מקום
יזר העונה שלא להגביה קולו יותר מהמקור (ברכות מה א), אלא אם כן
עושה כן כדי לרד ולעורר אחרים שיענו עמו (משנ"ב סד מז).

ר. רמקול וטלפון - השומע ברכה דרך רמקול או טלפון והוא נמצא
ברחוק מקום, יש שפסקו כי עליו לענות אמן, אולם יש שכתבו
שאסור לו לענות, אלא אם כן הוא נמצא בסמוך למקום אמירת
הברכה. עוד נחלקו הפוסקים אם יכול לצאת ידי חובת ברכה שהוא
מחזיק בה כשהוא נאמרת באמצעות רמקול או טלפון; יש שהתירו
בדיעבד, ויש שאסרו - ועל כן כתבו שאסור לו לענות אמן באופן זה,
אף אם עומד סמוך למקום אמירת הברכה (שו"ת 'אגרות משה' א"ח ד סקו;
שו"ת 'מנחת שלמה' ח"א ס"ט ט).

שאלת חכם

שאלה: בתלמוד תורה שבו לומד ישראל החלו ללמד שעורים מיוחדים בבאורי
תפלה. במקצת שעה על באורי של ברכות השחר שאל הרב שאלה מחדת
בענין ברכות השחר. כפצאי, עורר השאלה ענין רב בין התלמידים. גביעם
'ישראל' שנסה למצא לה פתרון או ללא הצלחה. משפך. פנה לאבי ובקש את
עזרתו. אביו עסק באותה שעה בלמוד הלכות ברכות המזון, וראו זה פלא: הוא
הורה לו באצבעו על הלכה מסוימת שבה עסק באותה שעה, וישראל מצא את
התשובה לשאלתו!

התדעו מה שאל הרב, ומה היה תרצו של אביו?

תשובה מפורטת ניתן לשלח לבני אמונים' תד 102 בני ברק.
בין הפותרים נכונה גרול פרסום 'מרי ערד. בהצלחה.

משיב כהלכה

תשובה לשאלת חכם: מהלכות הקודם:

השאלה: השכם בבקר, לאחר 'משמור ליל ששי' ארץ ומענה, עשה גבריאל
את דרכו לצד מיכאל, אחיו הגדול, לתפלת שחרית. בעת צעידתם המשותפת,
הקשיב גבריאל לברכות השחר של אחיו וענה אחריו אמן. באחת הברכות
הבחין גבריאל כי אחיו נעצר לשתי שניות לפני שסיימה, וסיים בחתימת
הברכה שלאחריה. 'הי, מיכאל', קרא גבריאל, 'דלעת על ברכה', אלא
שמיכאל המשיך לברך לפי סדר הברכות, כמו לא שמע את הערתו של אחיו.

**התדעו באיזו ברכה מדובר, במה הרהר מיכאל בעצומה, ומדוע לא חזר על
הברכה שדלג?**

תשובה: פסק ה'שלח ערוך' (א"ח מה): "אם קדם וגבר 'זוקף כפופים' קדם
שברך 'מתיר אסורים' - לא 'ברכה', גבריאל התחיל בטענת את הברכה
כשדעו היה לסים 'זוקף כפופים', אך אז נזר שדלג על ברכה, ובקש
לסים 'מתיר אסורים' אף שלא התפנן לכה מתחלה. הוא נזר בפסק ה'משנה
ברוך' (שם ס"ק) שעליו לסים את הברכה שעליה פנו כשהתחיל לברך 'ברוך
אתה ה', אף שברך טוב לא יוכל לברך 'מתיר אסורים'. (ואולם יוכל לתקן זאת
בשיטת ברפת 'מתיר אסורים' מאדם אחר, אם כן לצאת ידי חובה - משנ"ב שם).

דבר היו"ר

לד"ר 'בני אמונים' היקרים!

בתקופה האחרונה זכית לבקר בארץ הקדש. בקרתי בישיבות ובתלמודי תורה שבהם פדוני לשאת דברי חזק
במעלת עגית 'אמן'. כל בקור שפנה, שבו אני זוכה לראות את ההתלהבות הרבה שמתקבלים הדברים באיני
השומעים ואת החזק הגדול שבה בעקבותיהם, מחזק ומרגש אותי מאד.

שאלוני אם איני מתעניין מלדבר על אותו נושא... תשובתי היא - אין לנו משג עד כמה חשובה וגדולה היא מצות
עגית 'אמן', ולפיכך כמה שאדבר על כך, לא אמצא את הנושא לעולם. והנה, כבר ידוע מה שאמרנו בעלי המוסר
כי כדאי לאדם לבוא לעולם ולעבר יסורי איוב במשך שבועים שנה, ולו כדי שפעם אחת יזכה לענות 'אמן'. זכות
היא לו לחזק נושא חשוב כל כך, שאלו היו כלם מפנימים את ערכו, היו רצים בכל רגע נתון מאדם לאדם רק כדי
לשמע מפי כל אחד את ברכתיו ולענות אחריהן אמן.

גם משמים מגינים שנתחזק במצוה, ולכן מתפרסמים בכל עת ספרים מדהימים על אנשים שברגע שרק קבלו
על עצמם להתחזק בעגית 'אמן', כבר זכו לישועות גדולות. לא לחנם האותיות שאחרי 'אמן' הן 'ב'נ'ס', כי אחרי
אמן בא נס ('נר ישראל' כונת חפכה).

כמה מדעים הדבר: מצד אחד אין לנו כל הבנה ותפיסה של גדל מעלת עגית 'אמן', ומצד שני זו מצוה קלה כל
כך לקיים... הנה, נמנת לנו בכל בקר הודמנות לזכות: תקנו לנו כעשרים ברכות השחר, וכה אנו זוכים לעשרים
אמינים בקלות רבה. בעגית 'אמן' אחת: המברך מרצה, העונה מרצה... בשמים מרצים!

ב'הצצה קלה' נגלה כי אמן היא המלה החשובה ביותר בעולם: הנה, במדרש (דב"ר ז א) כתוב כי 'אין גדול לפני ה'
יותר מ'אמן' שישאל עונים', זו המלה שהקדוש ברוך הוא אוהב יותר מכל מלה אחרת!

דבר נוסף, כלנו רוצים שתפלותינו מתקבלה. והלא נאמר בזה הקדוש (נלך רפה ב) כי באמצעות עגית אמן
בכונה מתקבלת התפלה. כל מלה של הזהר הקדוש היא קדש קדשים, והוא אומר שאמן היא המפתח לקבלת
התפלה. ומי ידע, אולי זאת הסבה שסדרו לנו חז"ל בתחלת התפלה 'ערמות' של אמינים, כדי שנגלה שבקשותינו
תענינה.

אשמח לשפת אתכם, ילדים יקרים, במחשבה שעלתה בי על מקור לדברי הזהר מתוך ברכות השחר: אנו אומרים:
'ואני תפילתי לך ה' עת רצון'. בזכות מה? בזכות 'עגני' ב'אמת' ישעיה' - 'אמת' הוא פרושה של המלה 'אמן'.

אם כן 'ילדים יקרים', מעט התבוננות גלחה לנו אף הכל סובב סביב 'האמת' - סביב ה'אמן'. צריכים לזכר שבברכה
בלי אמן אינה ברכה! כמו המחאה (צ"ק) בלי חתימה!
לא אוכל לסים לפני שאפיר את הקדש הנפלא שזכית לגלות ב'פסוקי דזמרה':

אנו אומרים בכל בקר: 'תנו על לאלקים על ישראל באותו ועזו בשחקים', והרפת יעצמי: על מה רבנו של
עולם מתגאה בנו?

אבינו מלכנו מתגאה בנו, בניו, על עגית 'אמן', שהרי היא הגימטריה של ראשי התבות: 'על ישראל באותו ועזו
בשחקים'. האם לא ראוי שנקום מקדם יותר כדי לזכות בגאונות הנפלאה?

כבר מפורר בבקר, נתחזק כלנו ונקפיד בכל כחנו על עגית 'אמן' בתלמוד תורה או בבית הפנסה, וכך יתקיימו בנו
כל הברכות: 'ונהיה אנתנו וצאצאינו... כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך', אמן.

שכנס,

הרב יעקב דב מרדכי שטיין

יו"ר 'בני אמונים'.

אלה אלה

אצבע
חזקה

והפעם, אתגרנו אתכם במשימה נוספת:

אלה כנאז אלה:

בחרו במלה המסמלת בעבורכם את המלה אמן.

כתבו אותה במקדש דבר.

הוסיפו איורים או ציורים כמיטב המעוף והיציאותיו.

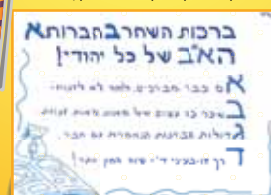
שלחו אלינו לבני אמונים' תד 102 בני ברק.

הנסו להגדל ששתים
בין שולחי תפילות היפות ביותר.

**פרסים יקרי ערך,
אמינים לאלה האצמית...**

שלח על ידי משפחת רבי מרסמים

שלח על ידי משפחת זינס ממודיעין עלית

לו רק יכלנו לשפת
אתכם בשלבים
הרבים, במחשבה
ובעמל שקדמו
לבחירת המודעות
הזכות בתחרות,
הייתם בודאי נרגשים
ומפתחים כמנו!

המודעות האמנותיות,
ימן של המלים ושפע
היצירות שנגלה
לעינינו, הקשו עלינו
גם הפעם, לבחר
בזוכים המאשרים.

הפרס הגדול יתחלק
בין משפחת זינס
ממודיעין עלית
ומשפחת רבי מרסמים
ששלחו את היצירות
הזכות ביותר. תוכלו
גם אתם להתבונן בהן,
להתרשם, להנות
ולהתחזק.

שמות הזוכים בהגלה שהתקיימה בין שולחי הפתרונות
לשאלת חכם' ולכתב החידה' שהתפרסמו בעלון הקודם.
מתפרסמים בקולאמונים' 91-91-03-91 שלווח 3.

לכבוד מערכת עלון 'בני מאמינים'

האמת היא שאני נבון. מעולם לא כתבתי מכתב רשמי, ובטח שלא לעלון חשוב ואהוב כמו שלכם. יותר מזה, אני כל כך בישן שאני יכול לספר על כך ידי את הפעמים שעניתי תשובה בקול בפתח. אז ברשותכם, אני אקרא לעצמי בשם בדוי: ארי, ואולי כך אצליח להתגבר כארי ולספר את ספרי המיוחד. האמת היא שאני וכן דודי ששניהם קרויים: אליהו דחפו אותי לכתב אותו, ובלעדיהם לא הייתי מעז... מקנה שתפרסמו אותו כבר בעלון איך הקרוב.

טוב, אני חושש שההקדמה מתחילה ליגע אתכם, ולכן אתחיל:

סבא שלי מצד אבא הוא הסבא הטוב בעולם. הוא מהסוג שכל ילד מתפלל שיהיה לו. אין ספוי שהוא שוכח יום הקדש או כל ארע משמעותי אחר, ותמיד הוא מפתיע אותנו בתכניות ובפרפקאות שונות ומגוונות. בנוסף לכן, יש לו טנדר לבן ורחב שאנחנו מכנים אותו: "הסעות גן עדן", אותם בודאי מנחשים לקוח...

במוצאי שביעי של פסח, בדייק בזמן שהחלפנו את המטבח, התקשר סבא ובקול מאשר וצופן סוד בקש ממנו למהר לישן. כי מחור בשעה של בבקר הוא מחפה לנו מתחת לבנו בטנדר. הוא הוסיף ובקש בקשה משמחת: להביא סדור וכובע בלבד, כי את השאר סבא תשלים...

ואכן, בשעה של בדייק, עליו טרופי עינים לטנדר שפבר היה עמוס בבני דודנו היקרים. התחלנו לפטפט בעליצות, אף העיפות הכריעה אותנו והתעוררנו ב... מירון!!!

הרי מירון המפלאים והמוריקים נגלו לעינינו, והצפורים המציצות בעדינות השלימו את ה"גליה". פסענו בשקט, מפחדים לקלקל את השקט והשליו, ונכנסנו לציון שמרבה הפתעותנו, היו בו מתפללים רבים.

כמוכם בדייק, קוראי "בני מאמינים", אנחנו מקפידים לברך ברכות השחר בחברותא. ואכן הסתדרנו בחברותות והתחלנו לברך. רק שלי, הבשן שבחברה, לא נותר בן זוג.

זה לא שלא נסיתי. כמה פעמים הרמתי את ראשי לעבר האדם שעמד לידי, ורציתי מאוד לבקש ממנו שיענה לי אמן. אבל הפה לא נפתח. שום מלה, הברה או אות לא יצאה ממנו.

הצטערתי מאוד. אני לא מותר בשום אופן על חברותת האמנים הזאת, אבל הבנתי שתקה אותי... מסביבי ברכו וענו לטורגין בשמחה, ואלו אני נותרתי על מקומי כשסדורי פתוח, ואני יודע מה לעשות.

בסוף, ראה סבא את פני העצובות ובחכמה שלו הבין בדייק מה קורה לי. הוא הניח יד על תפי, ובשקט בשקט העזתי לומר ברכה אחר ברכה כשהוא עונה לי אמן בהתלהבות.

רציתי לבקש מסבא שיעזר לי ויתן לי עצה איך להתגבר על הבושה, אבל התבישתי...

לאחר התפלה המרוממת נסענו כפרת דרך שומחים ועלזים. התישבנו לארוחת בקר טעימה ועשירה מעשי

ידיה של סבתא בואדי עמוס בפרחים צבעוניים כשפרפרים פפים מעליה. בעודנו נעמדים לתור לנטילת ידים, שמענו מאחורינו קול רם: "הי, אתם. עצרו רגע".

נבהלנו פהגו, וכן דודי הקטן שבחברה אפלו קפץ ממקומו.

הסתובבנו, ומול עינינו עמד אדם מבוגר לבוש במדי חברת בטחון. חששנו, אולי

צדיק באמונתו מדבר גדולי הדורות על עילת אמן

רבי אליהו הכהן מאיזמיר

הגה"ק, המקובל בבי אליהו הכהן האיזמירי, נולד לפני כשלוש מאות וחמשים שנה, לאביו הגאון הצדיק, רבי אברהם שלמה הכהן מדולי העיר איזמיר בשתורקה. משחר גדותיו נבר בלשונותיו המיוחדים ובמידותיו הנאצלות, וכאביו שהיה גדול ונערץ בקרב כל בתקופתו ובסידורו, הלך גם הוא הלך וגדל במעלות התורה והישיבה. ואף חסר מפי מקצתו, וכן בצעריו ובהור בים לדלושיות. הרבה בצדקה ובחסד ועושר אחרים לנהל מותו, ואף חסר ספר מיוחד שבו מעיל צדקה, שבו קצץ מכתבי התלמוד והמקרא לשים את כל הענינים הנוגעים למצות הצדקה. רבי אליהו הכהן כתב במיו עשרות ספרים בכל מקצועות התורה, אולם התפרסם במיוחד בזכות ספרו "שקט מוסר". "שקט מוסר" התפרסם בחייו, ועד לימינו אנו נודע כספר מוסר נקלא שזכו יכול כל יהודי להתרומם בעבודת ה' ולהתעורר לתשובה על חטאיו. נפטר בכ"ד לחשוך אדר ה"א תפ"ט.

בספריו הגדולים הרבה רבי אליהו הכהן להזכיר את שבתה ומעלתה של צנית אמן. להלן נביא מקצת מדבריו:

- א. על הפסוק (אסתר ב): "ויהי אמן את הדסה" כתב רבי אליהו: "אמן פתיב [חסר] ללמד כי פיו ששקטת היתה ויתומה מאב ואם, מרדכי הצדיק היה מלמדו מקטנותו לענות אמן, כפי שפסק הרמב"א (אורח חיים ז): "ולמד בניו הקטנים לענות אמן כי מיד שהתינוק עונה אמן זוכה לעולם הבא" (מנחת אליהו פרק לב).
- ב. אמרו ת"ל (דברים רפה ז א): "כל העונה אמן בעולם הזה זוכה ועונה לעתיד לבא". טעם הדבר כי צנית אמן מוכיח את האדם שיקום לתחית המתים, וממילא יזכה לענות אמן לעתיד לבא (עני העדה"י תבא).
- ג. הראשונים קראו (תוספות השלם בראשית) כי 'בראשית' ראשי תבות: 'ב'קול רם אברהם שם יי תמיד', וטעם הדבר הוא כדי שיעניו אחרים אמן, ויבין יתגדל

הפרנו את אחד מפללי האזור? אולי אסור לאכל במקום זה כי הוא שמורת טבע? בשקט דרוך חפיו שהאיש ימשיך את דבריו.

הוא הביט עלינו, בחן אותנו היטב ואמר: "אני רעב וצמא מאוד", חפה שניה והדגיש: "מאד".

הבהלה הפכה להתפתעה גדולה. סבא הסתפל על הפרכים הטריים שסבתא הכינה ושלף את הגדול והעסיסי ביותר.

"קח", הוא הגיש לו בחינה.

"לא!", רעם קולו של המאבטח, והוא שלף מתיקו שני תפוחים עסיסיים ובקבוק שתיה גדול.

עכשו, כבר לא יכלנו להתאפק. כמעט ושאנו אותו מה הוא רוצה מאתנו, אלא שהוא הקדים ואמר: "אני לא צריך לא אכל ולא שתיה", קבע.

"בבקשה תהיו בשקט רגע. כבר שעה שלמה אני מחפה שמישהו יעבר כאן", הפציר.

האיש החזיק בחד התפוחים וברך עליו בקול, לאט ובכונה: "ברוך... בורא פרי העץ" תוך שהוא מסמן לנו לענות אחריו אמן. ענינו קצת בשקט, ונראה היה כי הדבר לא מצא חן בעיני האיש.

לאחר שאכל מעט הוא אמר בטון מוכיח: "הקדוש ברוך הוא וכל המלאכים מחכים לאמן שלכם ואתם עונים אותו בשקט...!! בברכה הבאה תענו את ה'אמן' יותר חזק..."

הנהנו בהסכמה, והלה מזג לעצמו מהמים שבבקבוק וברך בכונה "שהכל". הפעם ענינו אחריו את ה'אמן' בקול רם וברור, והאיש הרזה את צמאונו, הודה לנו בהם ונפרד ממנו לשלום.

מסתבר, שהאיש קבל על עצמו שלא לברך ברכה מבלי שמישהו מקשיב לה ועונה אחריו 'אמן'...

התבוננתי שוב בדמותו המתרחקת של המאבטח, שנראה היה פשוט כל כך במדים המשפופים שלבש, בכניו הקמטות, בכובעו השמט והמאבק ובנעליו המרפטות והבליות. סקרתי אותו מפר רגלו עד קדקודו בהתענינות והתרגשותי מאד. מי פעמך ישראל! יהודי פשוט כל כך ומקפיד על קיום מצוה כבדו מסירות נפש...

רציתי לשאל אותו מי למד אותו ומה קרה מבלי שמישהו מקשיב לה ועונה אחריו 'אמן'...

מה אמר לכם, מפל הספורים ששמעתי על 'בני אמונים' ועל 'אמן', הספור שלי בעיני הוא המיוחד מכל. היהודי הפשוט שפגשתי, השופע עלי בעצמה: אני חושב שפעם הבאה שתעלה בי הבושה לברך בחברותא, אצטר במאבטח הצדיק ששעה ארפה לא אכל ולא שתה, והתגבר והתעלה על עצמו לא לברך עד שאדם זר יענה לברכותיו אמן.

לדגים יקרים,

לפניכם כתב חידה על אחת מברכות השחר. חובה לפתר את כל חלקי החידה.

את הפתרונות נא לשלח לבני אמונים' ת.ד. 102 בני ברק. בין הפותרים נכונה יורלו פרסים יקרי ערך.

המברך יזכר אף הוא כמעט ורק בברכה זו ולפעמים גם יותר על מעונו ורק אז יתחייב לברך את קונו ובקרב משרתי בית השם ברכה זו פחות מתגשם

פותר במחלכה

פתרון לכתב חידה מסעלון הקודם

פתרון:	כתב החידה:
קללת נח: "אורו כעין עבד עבדים" וכו' כשהיה לעבד - דרגתו עולה ונחשב בדברים מסקמים כיהודי: חייב במצוות כאשה וכו' אליעזר עבד אברהם דולה ומשקה סותרת רבו אין אורו מדבק בברוך	ראשיתו בקללה ונפרצת בהתהוותו דרגתו קוספת הראשון המפרסם היה מלמד מכהק אף למרות זאת לביתו זה לא נדבק